

Η Κυπριακή Διάλεκτος στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Μια ποσοτική ανάλυση στο Twitter

Γιώργος Μικρός

Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, ΕΚΠΑ

Department of Applied Linguistics, University of Massachusetts, Boston, USA

*A language is a dialect with an army and navy
(Max Weinreich)*

Γλωσσική κατάσταση στην Κύπρο

- ▶ Η γλωσσική κατάσταση στην Κύπρο όπως τουλάχιστον έχει τεκμηριωθεί από πολυάριθμες (κοινωνιο)γλωσσολογικές μελέτες (ενδ. Καρυολαίμου 1999α, β, γ, 2000) ομοιάζει με αυτήν μια διμορφικής κοινότητας (Ferguson 1959).
 - ▶ Επίσημη γλώσσα θεωρείται η Κοινή Νεοελληνική (ΚΝΕ) με πεδία εφαρμογής το εκπαιδευτικό σύστημα, την δικαιοσύνη, τα ΜΜΕ και την δημόσια διοίκηση με κυρίαρχο μέσο τον γραπτό λόγο.
 - ▶ Σε ανεπίσημες περιστάσεις επικοινωνίας υιοθετείται η Κυπριακή Διάλεκτος (ΚΔ) (οικογένεια, αυθόρμητη προφορική επικοινωνία).
 - ▶ Στο αστικό περιβάλλον αναπτύσσεται η Αστική Κυπριακή η οποία αν και απομακρύνεται από τα κυπριακά της επαρχίας δεν ταυτίζεται με την ΚΝΕ.
- ▶ Ευρύτερη γλωσσολογική συζήτηση για αλλαγή του γλωσσικού status και «αναβάθμιση» της ΚΔ σε καθεστώς επίσημης γλώσσας.

Στάσεις απέναντι στη γλώσσα

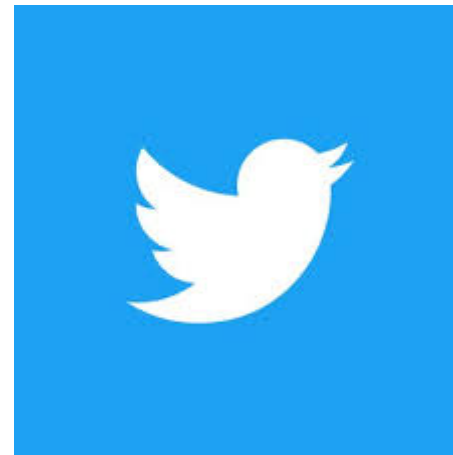
- ▶ Στάσεις απέναντι στο γλωσσικό σύστημα στο σύνολο του ή σε κάποιο γλωσσικό χαρακτηριστικό του αποδίδοντας αξιολογικούς χαρακτηρισμούς του τύπου «πλούσια γλώσσα», «φτωχή», «άσχημη» κ.ά. Το είδος αυτό των στάσεων σχετίζεται με την διγλωσσία καθώς οι ομιλητές τείνουν να αποδώσουν θετικούς χαρακτηρισμούς στην υψηλή ποικιλία.
- ▶ Στάσεις απέναντι στους ομιλητές/ήτριες μιας γλώσσας ή μιας διαλέκτους που αφορούν διάφορα κοινωνικά χαρακτηριστικά (εθνότητα, φύλο, κοινωνική τάξη, ηλικία).
- ▶ Στάσεις απέναντι σε θέματα διατήρησης μιας γλώσσας και σε θέματα γλωσσικού προγραμματισμού, αφού οι γλωσσικές στάσεις που χαρακτηρίζουν μια κοινωνία ή ομάδες της καθορίζουν πολιτικές αποφάσεις και ενσωματώνονται στο γλωσσικό σχεδιασμό με κυριότερο στόχο την εκπαίδευση.

Στάσεις απέναντι στη ΚΔ

- ▶ Πολυάριθμες μελέτες σε ομιλητές διαφορετικών ηλικιών και κοινωνικοοικονομικών τάξεων:
 - ▶ Παιδιά προσχολικής ηλικίας (Παύλου 1997): Τα παιδιά από ανώτερα ΚΟΚ στρώματα τείνουν να δείχνουν προτίμηση στην ΚΝΕ.
 - ▶ Μαθήτριες (Τσιπλάκου 2003): Η ΚΝΕ και η ΚΔ μπορούν να εναλλάσσονται ισότιμα ανάλογα με το θέμα της συνομιλίας.
 - ▶ Φοιτητές/τριες (Παπαπαύλου 1998, 2001): Οι Κύπριοι ομιλητές/τριες έχουν μια θετικότερη στάση απέναντι στη ΚΝΕ από ότι στην ΚΔ. Τα άτομα που μιλάνε ΚΝΕ θεωρήθηκαν πιο ελκυστικά, φιλόδοξα, ευφυή, αξιόπιστα, ευχάριστα, μορφωμένα συγκριτικά με τους ομιλητές/τριες της ΚΔ. Επίσης, φωνητικά χαρ/κά της ΚΔ συνδέονται άμεσα με κοινωνικές παραμέτρους αξιολόγησης, όπως το κύρος και το μορφωτικό επίπεδο.
 - ▶ Εκπαιδευτικοί (Ρανλου & Ραραρανλου 2004): Οι εκπαιδευτικοί τείνουν να διορθώνουν πολύ περισσότερο τους/τις μαθητές/τριες όταν χρησιμοποιούν ΚΔ στον γραπτό από ότι στον προφορικό λόγο. Επίσης σε γενικές γραμμές δεν επηρεάζεται η σχολική αξιολόγησή τους από το αν οι μαθητές/ήτριες χρησιμοποιούν πιο έντονα ΚΔ στον χώρο του σχολείου.

Το Twitter ως μέσο και γλωσσικό γένος

- ▶ Το Twitter έχει μεταμορφώσει ριζικά τον τρόπο γλωσσικής έκφρασης στις online επικοινωνίες δημιουργώντας ένα καινούργιο γλωσσικών γένος και αντίστοιχες γλωσσικές συμβάσεις.
- ▶ Οι χρήστες δημιουργούν μηνύματα σε 140 χαρακτήρες (από 26/9/2017 σε 240 χαρακτήρες) παράγοντας κείμενα που είναι σημασιολογικά πυκνά, έχουν πολλές συντμήσεις και συχνά γίνονται φορείς εξω-γλωσσικής πληροφορίας χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες ακολουθίες χαρακτήρων (π.χ. smileys).
- ▶ Τα tweets είναι κείμενα υψηλής συμπραστικότητα (highly contextualized) με πολύ ισχυρές χωρο-χρονικές εξαρτήσεις

Το Twitter ως έμμεση πηγή διερεύνησης κοινωνικών και ψυχολογικών στάσεων

- ▶ Πολιτικές τοποθετήσεις: Sylwester & Purver 2015,
- ▶ Ρατσισμός και ομοφοβία: Stephens 2014.
- ▶ Προσωπικότητα: Quercia, et al. (2011).
- ▶ Θρησκευτικές τοποθετήσεις: Ritter, Preston, Hernandez (2013).
- ▶ Χρήση ναρκωτικών: Nguyen et al. (2016).
- ▶ Ψυχικές ασθένειες: Reavley & Pilkington (2014).
- ▶ Εταιρικά σήματα: Liu, Burns & Hou (2017).

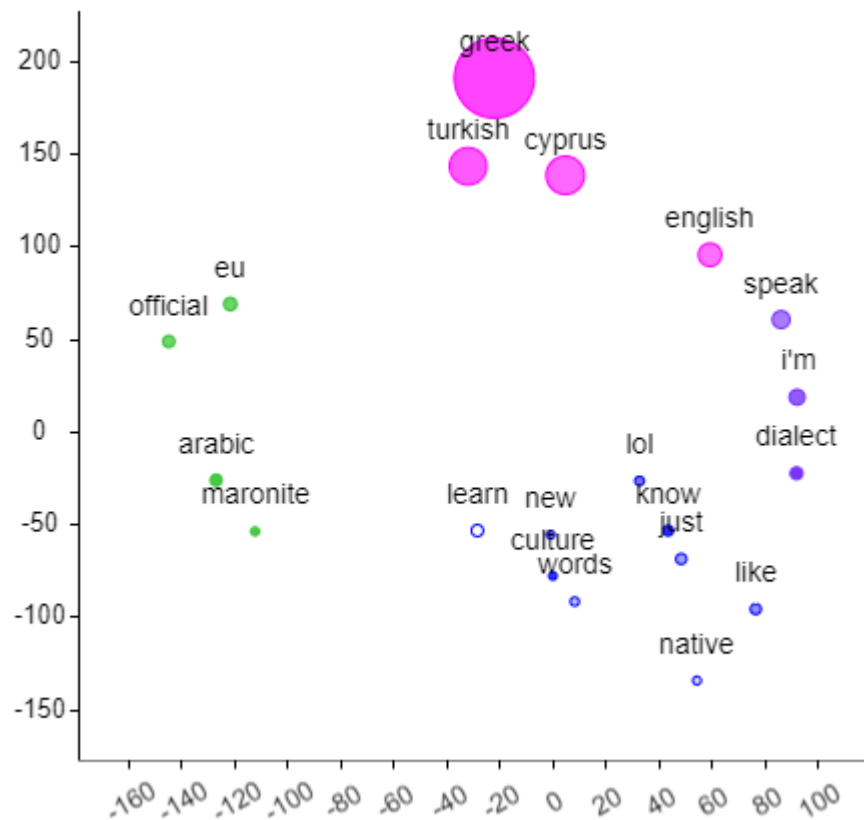
Twitter και στάσεις των χρηστών για την κυπριακή γλώσσα/διάλεκτο

- ▶ **Ερευνητικός στόχος:** Διερεύνηση των απόψεων που εκφράζονται για την κυπριακή γλώσσα και την κυπριακή διάλεκτο μέσα από tweets που έχουν τους συγκεκριμένους όρους.
- ▶ **Corpus:** 23.861 tweets, 609.059 λέξεις, 28.739 λεκτικούς τύπους
 - ▶ Συλλογή όλων των tweets που εμφανίζουν τους παρακάτω όρους:
 - ▶ «κυπριακή(ς) γλώσσα(ς)»
 - ▶ «κυπριακή(ς) διάλεκτος/διαλέκτου»
 - ▶ «κυπριακήν»
 - ▶ «cypriot language»
 - ▶ «cypriot dialect»
 - ▶ «greek language»
 - ▶ «greek dialects»

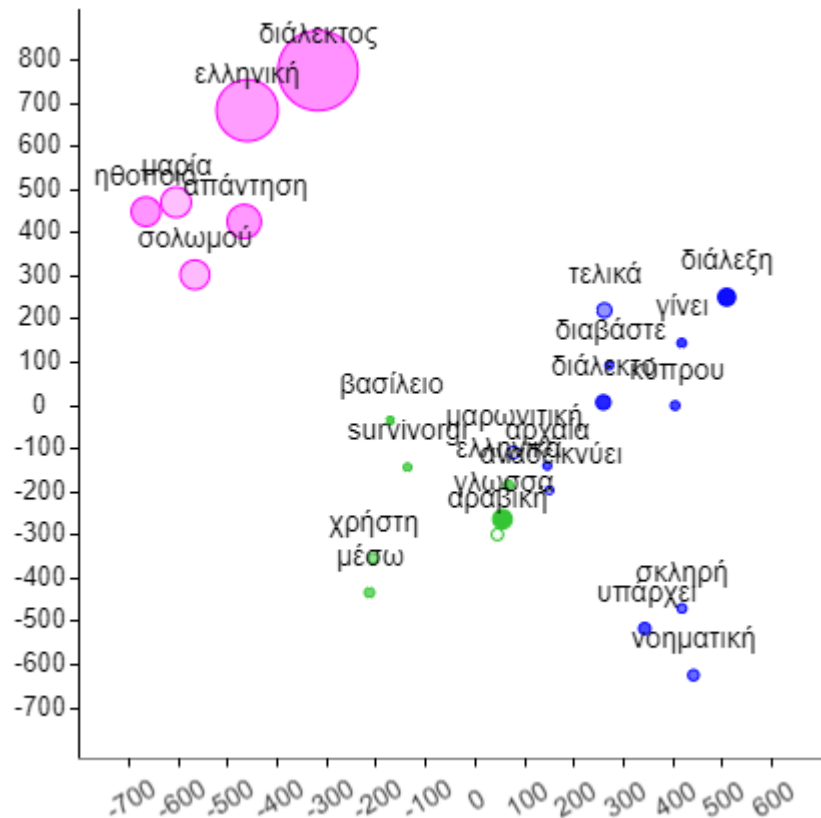
Μεθοδολογία έρευνας

- ▶ Αξιοποίηση προηγμένων τεχνικών αυτόματης επεξεργασίας φυσικής γλώσσας (NLP) για την ανάλυση των tweets
 - ▶ Λεξιλογικά «νέφη» (word clouds)
 - ▶ Ανάλυση συναισθήματος (sentiment analysis)
 - ▶ Μοντελοποίηση κειμενικού θέματος (topic modelling)
 - ▶ Αυτόματη εξαγωγή όρων (automatic term extraction)
 - ▶ Στοχαστική ενσωμάτωση πλησιέστερων σημείων (t-Distributed Stochastic Neighbor Embedding - **t-SNE**)

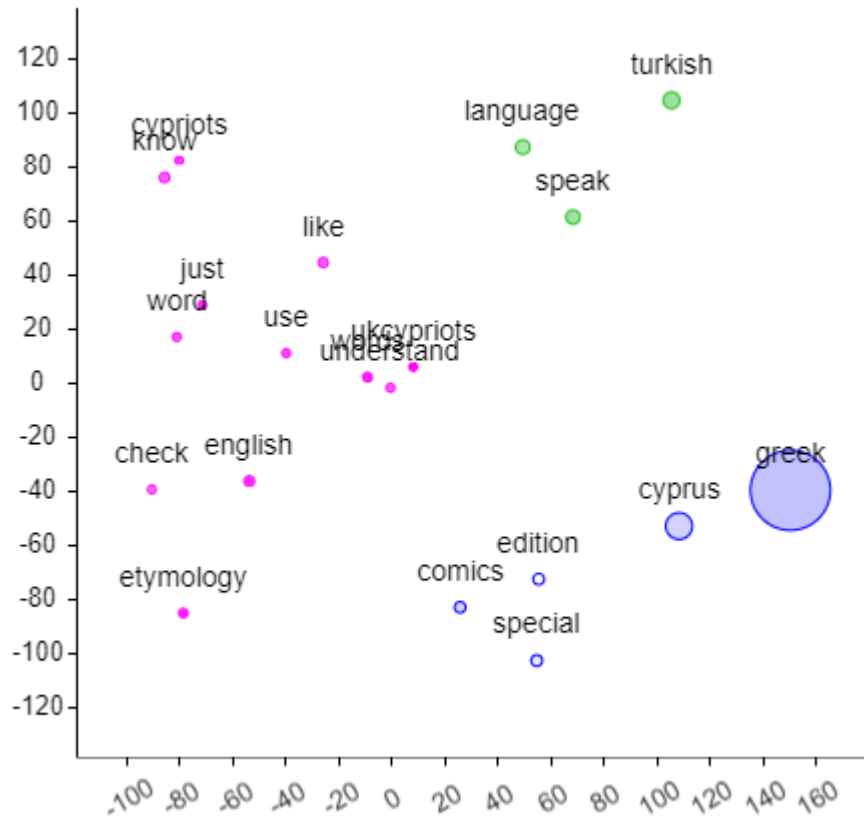
Αυτόματη εξαγωγή όρων και συσταδοποίηση με συρρίκνωση διαστάσεων [cypriot language]

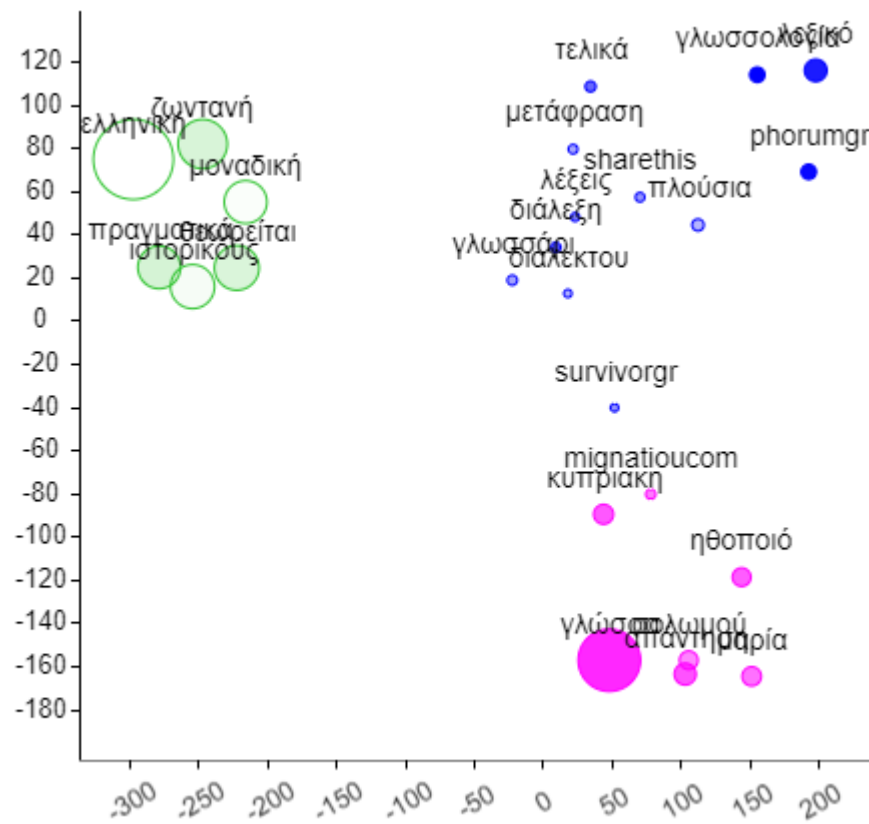
Αυτόματη εξαγωγή όρων και συσταδοποίηση με συρρίκνωση διαστάσεων [κυπριακή γλώσσα]

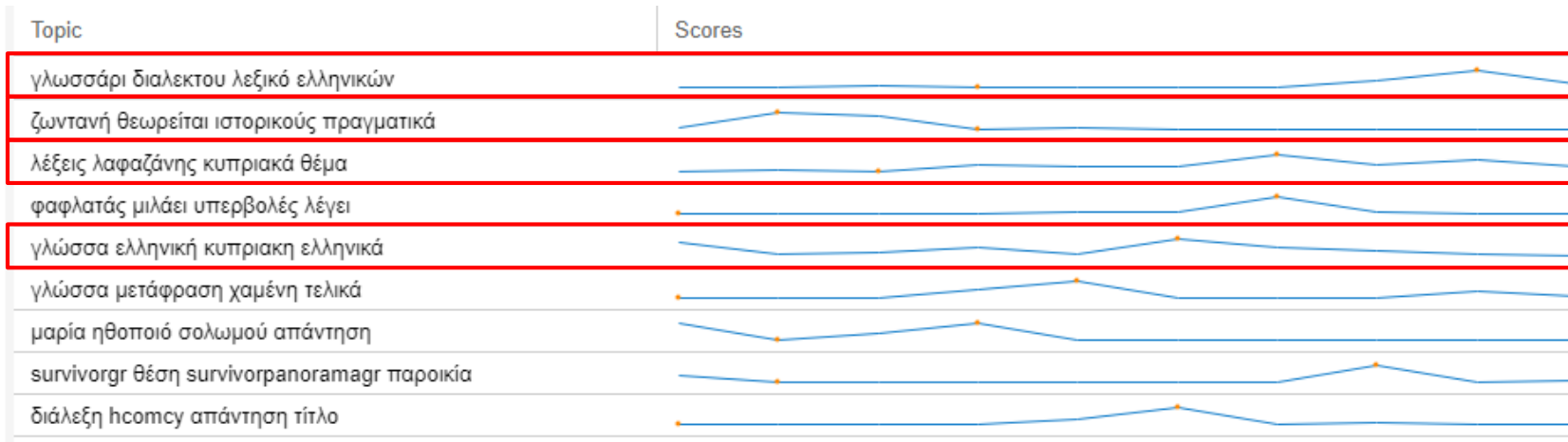
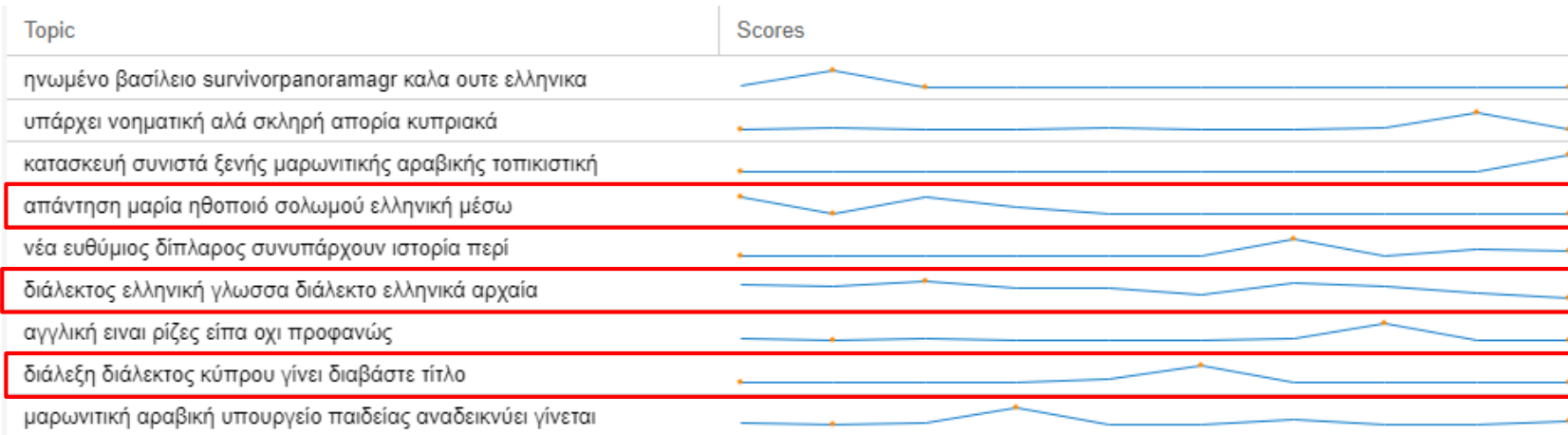
Αυτόματη εξαγωγή όρων και συσταδοποίηση με συρρίκνωση διαστάσεων [cypriot dialect]

Αυτόματη εξαγωγή όρων και συσταδοποίηση με συρρίκνωση διαστάσεων [κυπριακή διάλεκτος]

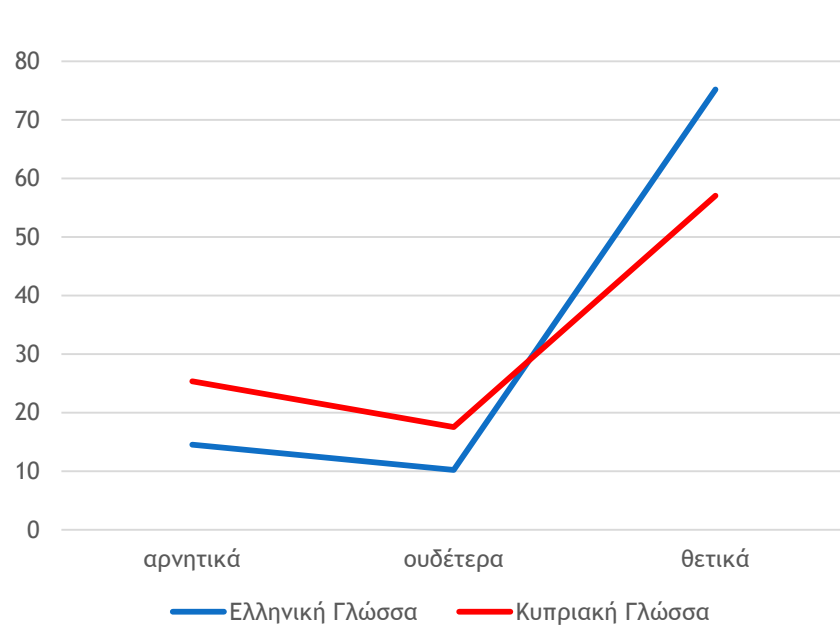

Θεματική μοντελοποίηση [κυπριακή γλώσσα / διάλεκτος)

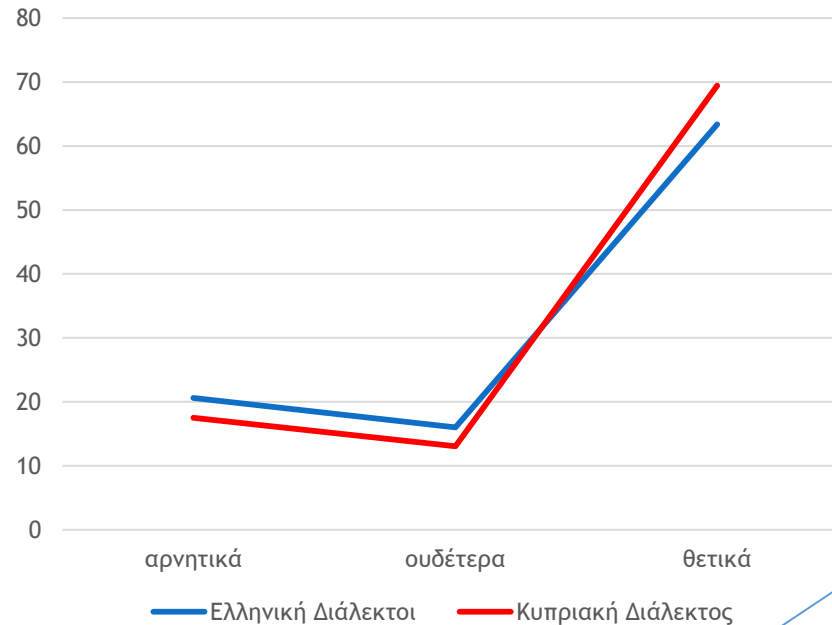

Ανάλυση συναισθήματος στα tweets με τους όρους που σχετίζονται με την ελληνική και την κυπριακή

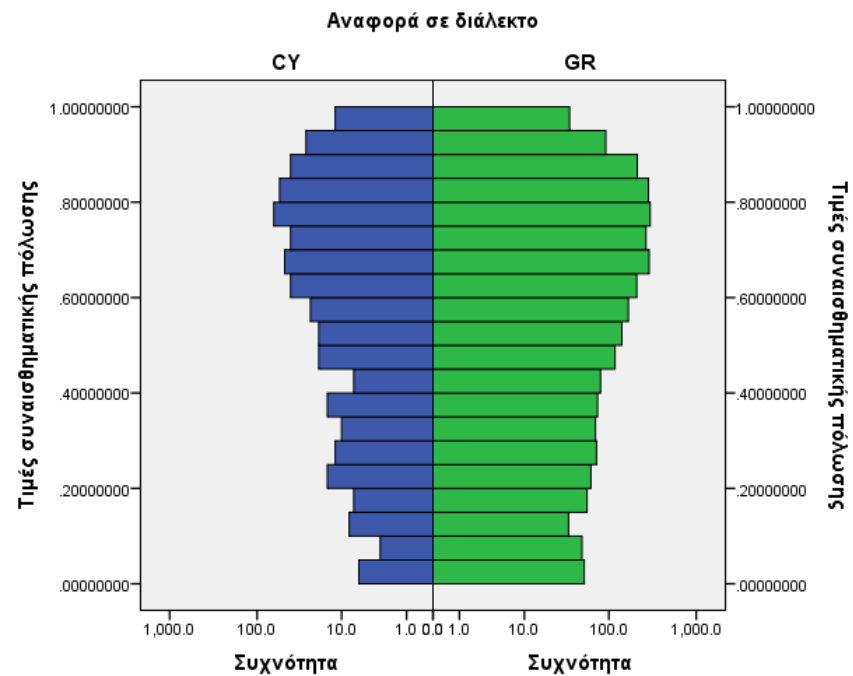
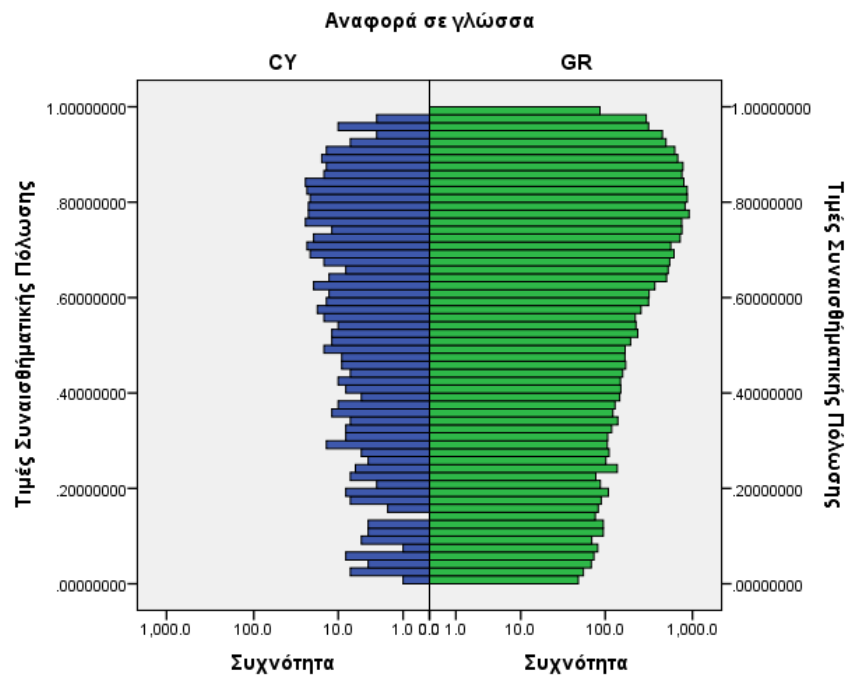
Κατανομή συναισθηματικής πόλωσης σε tweets που αναφέρουν την ελληνική και την κυπριακή γλώσσα

Κατανομή συναισθηματικής πόλωσης σε tweets που αναφέρουν την ελληνική και την κυπριακή διάλεκτο

Σύγκριση κατανομών των τιμών της συναισθηματικής πόλωσης σε tweets που αναφέρονται σε γλώσσα και σε διάλεκτο

Συμπεράσματα

- ▶ Η υπολογιστική ανάλυση του λόγου που παράγεται σε πλατφόρμες όπως το Twitter, επιτρέπει τη διερεύνηση των στάσεων ευρύτερων κοινωνικών ομάδων απέναντι σε ποικιλία κοινωνικών και ψυχολογικών συμπεριφορών.
- ▶ Η διερεύνηση των στάσεων απέναντι στην κυπριακή γλώσσα και διάλεκτο σε tweets στο 2017 δείχνει:
 - ▶ Η κυπριακή γλώσσα γίνεται αντικείμενο αρνητικότερων αναφορών σε σχέση με την ελληνική γλώσσα.
 - ▶ Αντίθετα, η συζήτηση περί κυπριακής διαλέκτου φέρει θετικότερα σχόλια σε σύγκριση με τις συζητήσεις για τις άλλες ελληνικές διαλέκτους.
 - ▶ Τα tweets που αναφέρονται στην κυπριακή διάλεκτο διαμορφώνουν το γλωσσικό τους μήνυμα με λέξεις που φανερώνουν δυναμισμό και ζωντάνια υποδηλώνοντας χαρακτηριστικά λανθάνοντος κύρους (covert prestige).

Ευχαριστώ!